གནས་སྒྲོད་ཤོག་ལྷེབ་

གློ་ནད་

གློ་ནད་ཀྱི་སྨན་བཅོས།

སྨན་བཅོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི་གློ་ནད་ཀྱི་ཕྲ་འབུ་རྩ་མེད་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ཕྲ་འབུར་ཤི་གསོན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཤིན་ཏུ་དལ་བའི་ཆ་ནས་སྨན་བཅོས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཀྱང་ཟླ་དྲུག་རིང་སྨན་སྦྱོར་སྣ་མང་གིས་འགོར་གིན་ཡོད། སྐབས་རེར་ནད་པར་བདུན་ཕྲག་རེ་ཟུང་རྗེས་བདེ་སྣང་ཕྲན་བུ་རིགས་ཤར་རུང་ སྨན་བཅོས་ཀྱི་དུས་མིག་མ་རྫོགས་བར་དུ་གསོ་སྨན་སུ་མཐུད་བསྟེན་དགོས། གལ་སྲིད་སྨན་སྦྱོར་བསྟེན་ཚུལ་འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་ཚེ་ ནད་གཞི་བསྐྱར་དུ་གསོན་ནས་ཉེ་འཁྲམ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གཞན་དག་ལའང་གནོད་སྲིད། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བའི་གློ་ནད་དེར་གསོ་སྨན་གྱིས་ཕན་ཐོགས་ངེས་གཏན་འཁེལ་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀོན།

ནད་མཁན་གྱི་ངོས་ནས་མཐུན་ལམ་མེད་པར་གློ་སྨན་རྩེ་ཕུད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་བྲལ།

གང་ཟག་གློ་ནད་ཀྱིས་འགོ་བ་ཟིན་ཀྱང་ད་ལྟ་ན་བ་མ་བྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད།

གློ་ནད་ཅན་ (དཔེར་ན་ཁྱིམ་ཚང་དང་ཉེ་གྲོགས་ ལས་རོགས་) བཅས་དང་འབྲེལ་ལམ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་དེར་གློ་ནད་འགོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པར་བརྟེན་བརྟག་དཔྱད་ངེས་པར་དུ་བྱ་དགོས། དེ་མིན་རང་ཉིད་ན་བ་མ་ཟད་གཞན་དག་ལའང་ནད་གཞི་འགོ་སྲིད།

སྨན་པར་ཁྱེད་ལ་སྐྲན་འབུས་གནོད་པ་འབྱུང་མིན་ཚོད་ལྟ་བྱེད་ཚུལ་གང་མཆིས་སམ་ཞེ་ན།

ལུས་པོའི་པགས་པའམ་ ཡང་ན་ ཁྲག་བཅས་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཀྱིས་བདུན་ཕྲག་བརྒྱད་ཙམ་རྗེས་རྣམ་འགྱུར་གང་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོད་དཔག་ཐུབ།

༡༽ སྐྲན་རྡོག་ཉིང་རྗེས་ཀྱི་དཔྱད་པ། (MANTOUX)

སྐྲན་རྡོག་ཉིང་རྗེས་ཀྱི་དཔྱད་པ་ནི་ པགས་པའི་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དེས་ལག་ངར་སྙིང་བསྐུ་བྱུགས་བྱས་ཏེ་ཉིན་གྲངས་གསུམ་ནས་བདུན་ཙམ་ནང་བསྐུ་བྱུགས་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་དེར་སྲ་མཁྲེགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་ན་ ཕལ་ཆེར་གློ་ནད་ཀྱི་ཕྲ་འབུ་འགོ་བས་རྟགས་མཚན་ཡིན།

༢༽ ཁྲག་དཔྱད། (Gamma-interferon-test)

ཚོད་ལྟ་ཁང་དུ་ནད་མཁན་གྱི་དྲུང་ནས་ཁྲག་གི་དཔེ་མཚོན་བླངས་པའི་སྟེང་དཔྱད་ཞིབ་བྱས་ཏེ་ སྐྲན་ནད་འགོ་ཡོད་མེད་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཨེ་ཊས་ཀྱི་ནད་གཞི་ (AIDS) ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད་ནི་ གློ་ནད་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་ཁྲོལ་མེད་པར་བརྟག་དཔྱད་མཉམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་མེད།

གལ་སྲིད་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཚུལ་གཅིག་གམ་གཉིས་ཀས་གློ་ནད་ཟིན་པའི་གོ་བརྡ་འཕྲོད་ཚེ་ སྨན་སྦྱོར་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ནད་གཞི་ཆེ་རུ་མ་འགྲོ་བའི་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས། ལྷག་པར་དུ་བྱིས་པར་འགྲུབ་འབྲས་བཟང་ངན་གང་ཡོན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བརྟག་དཔྱད་གང་མགྱོགས་བསྟེན་རྒྱུ་འབྱུང་ན་ཉེན་ཁ་མེད།

གློ་ནད་གང་ཡིན་ནམ།

གློ་ནད་ (ཊི་བི་) ནི་སྐྲན་འབུས་སྐྱེད་པའི་ནད་ཅིག་ལ་གོ དེའི་རང་བཞིན་མང་ཆེ་བ་ནི་གློ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྲན་ནད་ཅིག་ཡིན། གློ་ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་གང་ཟག་དེས་རང་གི་ཁྱིམ་ཚང་མ་ཟད་ཁྱིམ་མཚེས་ཚོ་ལའང་འགོ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གློ་ནད་ནི་བྱིས་པ་དང་འགོ་ནད་སྔོན་འགོག་གི་ནུས་སྟོབས་ཞན་པའི་གང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཉེན་ཁ་ཆེ། གང་ལྟར་སྨན་བཅོས་མ་འཕྱུག་པར་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་བཅོས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

གློ་ནད་ཇི་ལྟར་ཁྱབ་ཚུལ།

གློ་ནད་ཀྱི་ཕྲ་འབུ་རིགས་རླུང་ལམ་བརྒྱུད་དེ་གང་ཟག་གཅིག་ནས་གཞན་ལ་འཕོ་ཀྱི་ཡོད། གློ་ནད་ཅན་གྱིས་ཁ་གློ་རྒྱག་པའི་སྐབས་སྐྲན་འབུ་ཕྲ་རབ་རིགས་ཁ་རྒྱུ་ཐིགས་ཕྲན་གྱི་མཉམ་ཕྱིར་མཁའ་རླུང་ནང་འཐོན་གྱི་ཡོད། རིམ་བཞིན་དེ་ཚོ་གང་ཟག་གཞན་དག་གིས་དབུགས་རྔུབ་ནང་དུ་འང་སླེབས་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་ གློ་ནད་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དང་འབྲེལ་ཐུག་བྱེད་པའི་སྐབས་སོ་སོར་ཡང་གློ་ནད་འགོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་ཇི་ཙམ་མང་བས་དེ་ཙམ་ཉེན་ཁ་ཆེ། ཚོད་ལྟ་ཁང་གི་ཕྲ་གཟུགས་ཆེ་མཐོང་འཕྲུལ་ཤེལ་ནང་གློ་ནད་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་གིས་ཁ་གློ་རྒྱག་པའི་ཁ་ལུད་ནང་སྐྲན་འབུ་ལྡན་པར་མཐོང་ཚེ་གང་ཟག་དེར་གློ་ནད་ཡོད་པར་ཆ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

January 2007

Swiss Federal Office of Public Health

SWISS LUNG ASSOCIATION

Swiss Lung Association, Südbahnhofstrasse 14c, P.O. Box, 3000 Bern 14, Phone 031 378 20 50, Fax 031 378 20 51, tbinfo@lung.ch, www.tbinfo.ch

ལུས་པོའི་ནང་གློ་ནད་ཇི་ལྟར་ཁྱབ་ཚུལ།

དབུགས་རྔུབ་ལེན་པའི་མཁའ་རླུང་ནང་གློ་ནད་ཀྱི་ཕྲ་འབུ་རིགས་གློ་བའི་ནང་དུ་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འགོ་ནད་ཐེབས་ཟིན་པའི་གང་ཟག་མང་ཆེ་བར་༼བརྒྱ་ཆ་༩༠%ཙམ་༽ སྲོན་འོག་གིས་ནད་གཞི་ལས་སྦྱུར་གྲོལ་ཐུབ། ཡིན་ནའང་རེ་ཟུང་༼བརྒྱ་ཆ་༡༠%ཙམ་༽ ནད་འབུ་གློ་བའི་ནང་མང་སྐྱུར་འཕེལ་ཏེ་བདུན་ཕྲག་གང་མང་དང་ ལོ་ཟླ་རེ་ཟུང་རྗེས་སུ་མ་གནོད་གཙང་བཅོས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེ་ཡང་ཕྲུ་གུ་ཆུང་དུ་ ༼ལོ་༥མན་༽ དང་གང་ཟག་འགོ་ནད་སྲོན་འགོག་གི་ནུས་སྟོབས་ཞན་གནོད་གི་ནད་༼HIV༽ དང་ལྡན་པ་བཅས་ལ་སྨན་ནད་འགོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་མང་བ་དང་ལྷི་བ་ཡོད། རེ་འགར་གློག་དཔར་གྱི་ལམ་ནས་གློ་བའི་སྙིང་ནག་གྲིབ་མངོན་མཐོང་བྱུང་བར་གློ་ནད་ཀྱི་ནད་གཞི་ཡིན་པར་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ། ཐ་ན་གློ་ནད་མཁན་གྱི་ཁ་གློ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་གཞི་འགོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཀྱང་ཡོད།

གློ་བ་ནང་གི་ཕྲ་འབུ་རིགས་རིམ་བཞིན་དབང་པོ་གཞན་དག་ལ་ཁྱབ་བརྡལ་ཕྱིན་རྗེས་ དབང་པོ་དེ་ཚོ་ལའང་སྨན་ནད་ཕོག་གི་ཡོད། དཔེར་ན་ མཇིན་མདུད་༼སྤྱིར་མགྲིན་པའི་སྙིང་༽ དེ་བཞིན་ཀླད་པའི་སྐྱི་ཚད་དང་ཀེང་རུས་ ལྟོ་བའི་ཆ་ཤས་བཅས་ལྟ་བུར་ཡོད།

ནད་ཀྱི་རྟགས་མཚན།

གློ་ནད་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་གཤམ་འཁོད་རྟགས་མཚན་རེ་ཟུང་གི་སྒོ་ནས་ནད་འགོ་གཙུགས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཁོངས་སུ་

- ཁ་གློ་རྒྱུག་མཚམས་ཁྲག་རྫོག་ཕྱིར་ཐོན་པ་
- ལྷི་ཚད་ཉམས་པ་
- ཁ་ཟས་ཀྱི་དང་ག་དམན་པ་
- ངལ་ཐང་ཆད་སླུར་པ་
- ཚ་བ་ཕྲན་བུ་ཤར་པ་
- མཚན་མོར་རྔུལ་ནག་ཐོན་པ་
- བྲང་ཁོག་ལ་ཟུག་གཟེར་

གློ་ནད་ན་མཁན་མང་ཆེ་བར་ན་གཟེར་དྲག་པོ་སྐྱོང་བའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་བདུན་ཕྲག་གཉིས་གསུམ་ལས་མང་བར་ཁ་གློ་རྒྱུག་མཚམས་མ་ཆད་པའམ་ཡང་ན་ གོང་གསལ་རྟགས་མཚན་གང་ཡང་རུང་བ་སྐྱོང་ཚོར་འབྱུང་བའི་ཚེ་ངེས་པར་དུ་སོ་སོའི་སྨན་པར་བསྟེན་དགོས།

གློ་ནད་ཀྱི་ནད་ངོར་བརྟག་དཔྱད།

ཁྱེད་ཀྱི་སྨན་པར་ཁྱེད་ལ་གློ་ནད་ཡོད་མེད་ར་འཕྲོད་ཆེད་དུ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཚུལ་གང་ཡོད་ཅེ་ན་

༡༽ གློ་ནད་ཕྲ་འབུར་ཞིབ་འཇུག

ནད་པའི་ལུད་པར་༼SPUTUM༽ཕྲ་འབུ་ཡོད་མེད་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཚོད་ལྟ་ཁང་གི་ནང་ལ་ཕྲ་གཟུགས་ཆེ་མཐོང་འཕྲུལ་ཤེལ་གྱིས་ཕྲ་འབུ་མངོན་པར་གསལ་ཆེད་ ཁ་ལུད་ལ་གཡའ་བཙའ་ཐོགས་སུ་བཙུག་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་མཚམས་རེས་བདུན་ཕྲག་ཁ་ཤས་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་མ་གནོད་གསལ་ཕྲ་འབུ་མཐོང་གི་མེད་པར་བརྟེན་བསྐལ་སྦྱོར་ ༼CULTURE༽ བྱས་ཏེ་ཉར་འཚག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༢༽ བྲང་ཁོག་གི་གློག་དཔར།

གློ་ནད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མཐུན་མེད་པའི་གློག་དཔར་ནང་ནས་ཀྱང་གོང་བརྗོད་བཞིན་ར་འཕྲོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ནད་གཞི་གཞན་དག་རེ་ཟུང་གི་མཐོང་ཚུལ་ཡང་གློ་ནད་ཀྱི་མཐོང་ཚུལ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ནད་ངོ་གཙང་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་ཡོང་གིན་མེད། དེར་བརྟེན་ཚོད་ལྟ་ཁང་དུ་གློ་ནད་ཀྱི་ཕྲ་འབུ་རིགས་ཡོད་མེད་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གནད་འགགས་ཆེ།

༣༽ གློ་བརྟན་ཉམས་ཚོད།

གལ་སྲིད་ཕྲ་འབུ་མ་རྙེད་རུང་ ནད་ངོ་ངེས་གཏན་འཁེལ་བ་ཞིག་ཡོང་བའི་དོན་དུ་གློ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ཐོག་ནས་ཉམས་ཞིབ་ཀྱང་བྱ་གལ་འབྱུང་སྲིད། དེ་ནི་རླུང་ལམ་བརྒྱུད་དེ་སྦྲུ་གུ་ཕྲ་འཕྲུལ་གྱིས་ཚོད་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད་གློ་བའི་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་ཙམ་དཔེ་མཚོན་དུ་བླངས་ཏེ་ཉམས་ཞིབ་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

Swiss Lung Association, Südbahnhofstrasse 14c, P.O. Box, 3000 Bern 14, Phone 031 378 20 50, Fax 031 378 20 51, tbinfo@lung.ch, www.tbinfo.ch